

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 45, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(Danijel Krivec, prvopodpisani)

Ljubljana, 11. november 2019

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
mag. Dejan Židan, predsednik

ZADEVA: Zahteva za sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije

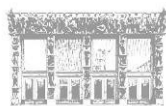
Spoštovani!

Na podlagi 85. člena Ustave Republike Slovenije ter 1. odstavka 58. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije skupina podpisanih poslank in poslancev zahteva sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije z naslednjo točko dnevnega reda:

1. Predlog priporočila v zvezi z zaščito pitne vode na območju
ljublanskega vodonosnika.

I. Razlogi za sklic izredne seje državnega zbora

Mestna občina Ljubljana (MOL) nad vodovarstvenim zajetjem Kleče gradi kanalizacijski vod do centralne čistilne naprave. Po mnenju civilnih iniciativ in nevladne okoljske organizacije Alpe Adria Green (AAG) se projekt realizira na osnovi neprimerne prostorskega akta za vodovarstveno območje od Broda

60
LET
STAVBE

do Ježice, ob tem pa se posega v lastniške pravice lastnikov zemljišč, ki mejijo na predvideno traso kanalizacijskega voda. Gradbeno dovoljenje je nepopolno, ker nima logično povezanih parcel, natančnih geodetskih izmer, zakoličene trase in služnosti (vseh) lastnikov na prečnih parcelah in ob javnih poteh, krajani pa navajajo še druge nepravilnosti (puščanje sistema, posedanje terena, gradnja neposredno na prod brez utrditev).

AAG, ki je v izboru najbolj neekološke osebnosti leta na vrh črne liste za leto 2018 uvrstila Mestno občino Ljubljana (MOL), je pred časom pripravila precej obširno analizo, v kateri med drugim piše: *»Grožnja onesnaževanja vodonosnika iz kanala C0 je objektivno prisotna. Poškodbe kanala C0 in iztekanje nevarnih odpadnih voda v vodonosnik bi oslabilo njegovo funkcijo prečiščevanja vode iz reke Save. Ljubljana bi lahko izgubila ta nenadomestljivi vodni vir in ostala brez pitne vode.«* Ob tem se moramo zavedati, da vodonosnik zagotavlja več kot 300.000 prebivalcem Ljubljane 90 odstotkov dnevnih potreb po pitni vodi, zato je eksistencialnega pomena za to regijo.

Prebivalce MOL upravičeno skrbijo nepravilnosti v postopku, ki ne dajejo zaupanja v premišljenost in dobronamernost projekta. Prvotno gradbeno dovoljenje iz leta 2014 je bilo izdano, kot da gre za nezahteven objekt, s čimer se je doseglo, da ni bila izvedena presoja vplivov na okolje. Tudi z drugim gradbenim dovoljenjem, kjer je bilo potem vendarle dorečeno, da gre za zahtevni objekt, so vsi ostali pogoji ostali enaki. MOL je po oceni AAG zavajal v vlogi za EU sredstva, molči pa tudi o potresni izpostavljenosti območja, zato AAG ocenjuje, da so v občini *»prevladali komercialni in pridobitni interesi nad javnim interesom varovanja vodnega vira in pitne vode.«*

Okoljevarstveniki opozarjajo, da potresno aktivna geološka prelomnica le sto metrov pod površjem razpolavlja vodonosnik od Broda do Ježice ter da sunkovita, tudi pet metrov visoka nihanja podtalnice v vodonosniku sprožajo močne geohidrološke sile, kar bo trajna grožnja za poškodbe kanalizacijskih cevi. Strokovnjaki s področja komunalnega inženirstva, geomorfologije, varstva okolja, hidrogeologije in drugih sorodnih strok so tudi ocenili, da predvidena izvedba ne omogoča popolne neprepustnosti kanala za fekalije in je pitna voda bakteriološko hudo ogrožena, saj ni vododržne plasti, ki bi pod kanalom leželo

podtalnico varovala pred izlivi oz. onesnaževali. Zaradi vsega navedenega bi Ljubljana lahko trajno ostala brez glavnega vira pitne vode, sam projekt pa prinaša tudi visoko ranljivost za teroristične grožnje.

Skrbi tudi dejstvo, da je Mestna občina Ljubljana kanalizacijo umestila na dostopno pot, ki je v večinski javni lasti, računajoč, da bo s tem izločila okoliške lastnike zemljišč kot stranke v upravnih postopkih. *»Javna pot ni ravna črta najkrajših razdalj, kar je za izbrano gravitacijsko odtekanje odplak tudi primerno, ampak gre za dve skoraj vzporedni, več kot sto metrov oddaljeni in prekinjeni poti. Njuna kanalizacijska povezava tako oblikuje velik okljuk, meander, ki zaseda bistveno večjo površino vodonosnika od ravne povezave. Stroka ve, da se v izogib številnih motenj, gravitacijski naklon z visokimi pretočnimi obremenitvami ne vodi po ovinkih,«* opozarjajo v AAG.

Ob tem dodajajo, da imamo v Sloveniji že primer smrti še ne 1-letnega otroka zaradi pitne vode okužene s fekalijami (Loška dolina, 2011) in primer smrti drugega, 4–6 let starega otroka zaradi fekalij v pitni vodi (vodovod Cerkno). V vodarni Kleče so morali zapreti za več kot 20 let 12. črpalno vrtino zaradi izlitja samo ene banje iz galvanizacije v Šentvidu. Ključno vprašanje je torej, zakaj se MOL igra z zdravjem ljudi in zakaj Vlada RS ter pristojna ministrstva ne odreagirajo v zaščito prebivalcev in vodnih virov?

Še posebej v luči dejstva, da je bila 17. novembra 2016 v Državnem zboru RS izglasovana dopolnitev Ustave RS s 70. a členom, ki se glasi:

»Vsakdo ima pravico do pitne vode.

Vodni viri so javno dobro v upravljanju države.

Vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago.

Oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko samoupravnih lokalnih skupnosti neposredno in neprofitno.«

Pravica do čiste pitne vode je torej ustavna kategorija, zato njeno varovanje presega pristojnosti Mestne občine Ljubljana.

Gradnja na vodovarstvenem območju mora potekati premišljeno in skrbno. Za izgradnjo kanalizacijskih vodov na vodovarstvenem režimu VVO IIA – ožje območje s strogim vodovarstvenim režimom, se zahtevajo najvišji ISO standardi za uporabljeni material. Toda pojavljajo se navedbe, da so uporabljene cevi v primeru kanala C0 primerne zgolj za odpadno meteorno vodo, ne pa za bolj škodljive kanalizacijske odplake. Javnost na to vprašanje doslej ni dobila prepričljivega odgovora.

V odgovoru na poslansko vprašanje št. 00104-30/2019/7 je MOP navedel, da bo izvedena revizija tehnične rešitve izvedbe kanala CO na trasi med Tacnom in mostom čez Savo. Revizija naj bi ocenila ustreznost tehnične rešitve in predlagala boljše rešitve. Zaenkrat javnost ni bila seznanjena z nobenim predlogom, čeprav je jasno, da alternativa obstaja. Glede na to, da gre za vodovarstveno območje, bi bila alternativna rešitev izvedba kanala po obstoječi trasi ob Celovski cesti, ki leži na ožjem območju z manj strogim vodovarstvenim režimom, s čimer se zagotovi ustrezno zaščito vodnih virov glavnega mesta Ljubljane. Po zagotovilih strokovnjakov in AAG je trasa po Celovski cesti varna tudi v smislu (ne)prepustnosti v podtalnico. Trasa namreč leži na zgornji, pleistocenski terasi, ki vsebuje vododržno zaščitno plast konglomerata in gline, ki preprečuje vdor fekalij ali onesnaženih tekočin v podtalno pitno vodo.

Minister za okolje in prostor Jure Leben je 17. decembra 2018 v Državnem zboru na ustno poslansko vprašanje poslanca dr. Anžeta Logarja odgovoril: *»Za dotični primer lahko še povem, da smo dobili nekaj prijav s terena. Ogled je bil narejen, jarki so bili zakopani. Ker se je velik del tega projekta financiral iz evropskih virov, smo na ministrstvu tudi prosili za projektno dokumentacijo. Projektna dokumentacija se bo pogledala. In tudi na tistih koncih, kjer je bila prijavljena nepravilna izvedba, se bo stvar pogledala. Če zadeva ni narejena po projektu, za katerega so pridobljena evropska sredstva, bo zadevo treba sanirati.«* in še *»Tisto, kar na terenu ni bilo narejeno, bomo zahtevali, da se povrne; ali pa ne bomo izdali dopisov za črpanje evropskih sredstev.«*.

Zaradi neodzivnosti investitorja so Alpe Adria Green in 17 civilnih iniciativ 5. februarja 2019 poslali na Urad predsednika RS, Urad predsednika vlade RS, Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, predsednika

Državnega zbora RS, ministrstvo za obrambo, ministrstvo za infrastrukturo, ministrstvo za okolje in prostor, ministrstvo za notranje zadeve, odbor DZ za infrastrukturo, okolje in prostor, odbor DZ za obrambo ter poslanskim skupinam DZ zahtevo za takojšnjo zaustavitev del na izgradnji kanala C0 zaradi ogrožanja pitne vode za 300 tisoč prebivalcev Ljubljane in prestavitev na Celovško cesto. Prav tako je AAG na EU komisijo, EU parlament – komisijo za peticije in EU varuhu za človekove pravice poslala pritožbo zaradi nameravane gradnje kanalizacije v viru pitne vode v vodonosniku od Broda do Ježice z obrazložitvijo, da bi ta gradnja kršila EU Direktivo 2011/92/EU in Uredbo (ES) št. 1367/2006 Evropskega Parlamenta s strani Mestne Občine Ljubljana in državnih institucij.

Toda odzivi pristojnih so bili medli ali pa jih sploh ni bilo. Vlada RS je sicer v odgovoru na poslansko vprašanje dr. Anžeta Logarja februarja 2019 zapisala, da je v zvezi s pobudo AAG gradbena inšpektorica v zadevi gradnje povezovalnega kanal C0 po uradni dolžnosti uvedla inšpekcijski postopek in sicer dne 30. 10. 2018 na lokaciji ob kampu Ježica, ko je bil opravljen prvi inšpekcijski pregled. Tekom postopka se je preverjala tudi kontrola ureditve gradbišča skladno z načrtom za ureditev gradbišča. Prav na tem segmentu so se pojavile nejasnosti glede dokumentacije ureditve gradbišča, kar je Vlada RS tudi sama priznala.

Ljubljanski župan Zoran Janković je tudi javno napovedal spremembo projekta z vključitvijo betonskih kanalet. Na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana, 15. aprila 2019, je dejal: *»... ne vem, kje ste to dobu, da je treba položene cevi izkopati ne, pa dat not kanaletu, ne. To je popolna neresnica. Nima zveze z resnico. Mi imamo položenih polovico cevi, ki so pregledane, postavljene in se ne bo nič kopalo, samo čez vodovarstveno področje govorim od Roj, k zdej stojimo, pa govorim do Črnuč. Gre za 2.200 m dolžine vodovarstvenega področja bomo naredil 2.600 bo kanaleta, predstavitev te kanalete za krajane, ministrstvo in javnost bo 6. 5., k zdej se izdelujejo te kanalete, tko da bo postavljena na Rojah in boste vabljeni, da boste vidu. Ni govora o izkopavanju kakšnih cevi in ne vem, kje ste to prebral. Razpravo o JHL-ju gospa Grozne vam je odgovorila mi smo družbeniki ne sami tako, da zato ne bo te razprave ne.«* Sprememba projekta dokazuje spornost dosedanje prakse in terja strokovne odgovore, ali bo potrebna izvedba celovite presoje vplivov na okolje,

novo gradbeno dovoljenje in izkop doslej položenih vodov, kljub županovemu drugačnemu zatrdjevanju.

Glede na vse navedeno prebivalce MOL upravičeno skrbijo nepravilnosti v postopku, ki ne dajejo zaupanja v preiščlenost in dobronamernost projekta. Lastniki kmetijskih zemljišč, ki nasprotujejo kanalizacijskemu kanalu C0 prek vodovarstvenega območja Ljubljanskega polja, so gradbincem s traktorji in drugo kmetijsko mehanizacijo preprečili začetek del, saj MOL z njimi nima sklenjenih ustreznih pogodb. Toda mestni oblasti in investitorju je za pravico do zasebne lastnine in skrb za pitno vodo popolnoma vseeno. Z enostranskim ukrepanjem mimo pravil, zakonov in Ustave RS so dokazali, da navedbe AAG, da so v občini »prevladali komercialni in pridobitni interesi nad javnim interesom varovanja vodnega vira in pitne vode,« neizpodbitno držijo.

Ob številnih očitkih na način izvedbe projekta gradnje kanalizacije preko ljubljanskega vodonosnika, ki ostajajo brez prepričljivega odgovora za to pristojnih institucij in organov, zahtevamo sklic izredne seje DZ RS. Ne nazadnje gre za zdravje 300.000 prebivalcev glavnega mesta in projekt, ki zaradi svoje izpostavljenosti predstavlja potencialno grožnjo več generacijam z nepovratnimi škodljivimi posledicami.

II. Predlog Priporočila za odločanje na seji DZ

Na podlagi 111. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 79/12 – Odl. US, 80/13 in 38/17) je Državni zbor na seji sprejel:

P R I P O R O Č I L O

v zvezi z zaščito pitne vode na območju Ljubljanskega vodonosnika

- 1. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da v okviru svojih pristojnosti takoj zagotovi spoštovanje ustavne in neodtujljive pravice do zasebne lastnine ter zaščito vseh virov pitne vode kot ustavno varovane kategorije.**
- 2. Državni zbor RS priporoča Ministrstvu za okolje in prostor, da v okviru svojih pristojnosti nemudoma sprejme vse ukrepe, s katerimi bo do pridobitve vse zahtevane dokumentacije in presoje vplivov na okolje zadržal oz. ustavil gradnjo kanalizacijskega kanala C0 na spornem kraku od Broda do Ježic.**

Obrazložitev:

Pravica do pitne vode je ustavna kategorija, prav tako pravica do zasebne lastnine. Oblast Mestne občine Ljubljana in investitor gradnje kanala C0 se nanju očitno požvižgata, pristojna ministrstva in preiskovalni organi se sprenevedajo. Zato so zadnji branik aktivni posamezniki in lastniki zemljišč, ki se jih sporna trasa kanala C0 dotika. Ti so gradbince na Ježici v mesecu aprilu 2019 pričakali s traktorji in drugo kmetijsko mehanizacijo in jim tako preprečili začetek del, saj MOL z njimi nima sklenjenih ustreznih pogodb. Lastniki zemljišč pravijo, da je občina kanalizacijski kanal v zemljiški knjigi vrisala na drugih parcelah, kot si je dejansko pridobila služnostno pot in gradbena dovoljenja. Svoje napake ne želijo popraviti in se s kmeti pravično dogovoriti za novo služnost.

Kmetje z Ljubljanskega polja kljub dejstvu, da je za gradnjo kanala C0 MOL od leta 2011 do 2017 zbral kar šest gradbenih dovoljenj, opozarjajo, da je tisto, izdano 12. marca 2014, neveljavno. Trdijo, da to dovoljenje, ki večinoma pokriva varovano območje podtalnice Ljubljanskega polja skoraj po celotni dolžini Malenske poti, nima vseh potrebnih soglasij. Investitorju manjka več

služnosti za prekope po zasebnih zemljiščih, kjer so vrisali traso povezovalnega cevovoda. Služnosti so vpisali na napačna zemljišča, načrtovana trasa v zemljiški knjigi pa ne poteka po parcelah, za katere je MOL pridobil gradbena dovoljenja. Gradbena dovoljenja so po njihovem prepričanju neveljavna tudi zato, ker so okoljevarstveno dovoljenje in nekatera druga poročila o morebitnih škodi prihajala več let po tem, ko je bilo gradbeno dovoljenje že izdano. (Nova24TV, 20118)

Toda kljub vsem nepravilnostim se je na osnovi začasne odredbe, na katero je bila v zakonsko predpisanem roku vložena pritožba, ki je do danes brez odgovora, v ponedeljek, 11. novembra 2019, ob podpori policije izvedel poskus začetka izgradnje na spornih parcelah 1488 in 1487, ob tem pa tudi poseg na zemljišča izven določil te odredbe. Z drugimi besedami, izvajalci so odstranili tudi zakonito postavljeno kmetijsko mehanizacijo iz zasebnih zavarovanih parcel ob poti 2342, ki vodi do teh dveh parcel okoli 100 metrov v dolžino, in to s parcel, ki niso navedena v gradbenem dovoljenju, kar je v nasprotju z vsemi ustavnimi normami.

Ob upoštevanju potencialnih vplivov na življenjsko okolje preko 300.000 ljudi, ustavno varovani pravici do čiste pitne vode in neodtujljivi pravici do zasebne lastnine je o projektu glede na njegovo vplivno območje in aktualnem dogajanju treba opraviti razpravo tudi na ravni Državnega zbora RS.

III.

Pri obravnavi predloga priporočila v Državnem zboru Republike Slovenije in pri delu njegovih delovnih teles bo v imenu predlagateljev sodeloval **poslanec dr. Anže Logar**.

IV.

Predlagamo, da se na sejo Državnega zbora RS povabi:

- g. Marjana Šarca, predsednika Vlade RS;
- g. Simona Zajca, ministra za okolje in prostor,

- dr. Aleksandro Pivec, ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- g. Zorana Jankovića, župana Mestne občine Ljubljana,
- predstavnike Alpe Adria Green,
- g. Aleša Merzela, predstavnika krajanov,
- g. Krištofa Mlakarja, direktorja JP VOKA SNAGA, d.o.o.,
- mag. Tomaža Ogrina, strokovnega sodelavca Inštituta Jožef Stefan,
- go. Dragico Hržica, glavno inšpektorico na Inšpektoratu RS za okolje in prostor,
- g. Petra Svetino, Varuha človekovih pravic RS,
- mag. Ladislava Košička, vodjo izpostave UE Moste – Polje.

V. Gradivo za obravnavo na izredni seji Državnega zbora RS

Poleg besedila zahteve skupine poslank in poslancev za sklic izredne seje Državnega zbora RS, ter predlaganega priporočila, je dodatno gradivo za obravnavo na seji DZ tudi:

1. Pisno poslansko vprašanje dr. Anžeta Logarja v zvezi z gradnjo kanalizacijskih vodov na vodonosniku Ljubljana z dne 28. 1. 2019 in odgovor Vlade RS z dne 28. 2. 2019, dostopno v okolju Lotus Notes
2. Pisno poslansko vprašanje dr. Anžeta Logarja v zvezi z gradnjo kanalizacijskega voda nad vodovarstvenim zajetjem Kleče z dne 10. 4. 2019, dostopno v okolju Lotus Notes
3. Pisno poslansko vprašanje dr. Anžeta Logarja v zvezi z gradnjo kanalizacijskih vodov čez vodonosnik Kleče z dne 29. 4. 2019, dostopno v okolju Lotus Notes
4. AAG poslal zahteve oz. prijavo v zvezi z gradnjo kanala C0, dostopno na: <https://alpeadriagreen.wordpress.com/2018/10/25/aag-poslal-zahteve-oz-prijavo-v-zvezi-z-gradnjo-kanala-c0/>
5. AAG podal pritožbe za projekt MOL za kanal C0 na EU institucije, dostopno na: <https://alpeadriagreen.wordpress.com/2018/09/28/aag-podal-pritozbe-za-projekt-mol-za-kanal-co-na-eu-institucije/>
6. AAG zahteva takojšnjo zaustavitev del na izgradnji kanala C0, dostopno na: <https://alpeadriagreen.wordpress.com/2019/02/13/aag-zahteva-takojnjo-zaustavitev-del-na-izgradnji-kanala-c0/>
7. [Video] Šerif iz Ljubljane: Poglejte, kako je Jankovičeva 'vojska' napadla lastnike zemljišč, čez katera želi MOL brez dovoljenj graditi sporni kanalizacijski kanal! Dostopno na: <http://nova24tv.si/slovenija/serif-iz-ljubljane-poglejte-kako-je-jankovic-nad-lastnike-zemljisc-cez-katere-zeli-mol-brez-dovoljenj-graditi-sporni-kanalizacijski-kanal-najprej-poslal-kar-bager-nato-pa-se-svojo-vojsko-mestnih/>

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEVPriloga:

- podpisi predlagateljev zahteve za sklic izredne seje DZ RS:
- Danijel Krivec
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Nada Brinovšek
- Zvone Černač
- Boris Doblekar
- mag. Karmen Furman
- Jelka Godec
- mag. Branko Grims
- Eva Irgl
- Janez Janša
- Alenka Jeraj
- mag. Dejan Kaloh
- Franci Kepa
- Jožef Lenart
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- dr. Anže Logar
- Žan Mahnič
- Bojan Podkrajšek
- mag. Marko Pogačnik
- Marijan Pojbič
- Franc Rosec
- mag. Andrej Šircelj
- Jože Tanko